

Genç Psikologlar Derneği Röportaj; Aileler Yönetim Kurulu Başkanı Sosyal Hizmet Uzmanı Fatih Kılıçarslan İle “Türkiyede Aile Değerleri”

Merhabalar Fatih Bey, öncelikle Genç Psikologlar Derneği olarak bizimle röportaj yapmayı kabul ettiğiniz için teşekkürler, sizi tanıyabilir miyiz acaba?

1969 Ankara ili Beypazarı ilçesinde doğdum. 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Y.O. Sosyal Hizmet Uzmanı olarak mezun oldum. 1993 yılından itibaren T.C. Sağlık Bakanlığı Bitlis Devlet Hastanesi, Haydarpaşa Numune Hastanesi, Bakırköy Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde Amatem, Çematem, Nevroz, Psikoz, Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniklerinde sosyal hizmet uzmanı olarak çalıştım. Bakırköy Sinir ve Ruh Hastalıkları Hastanesinde altı yıl başhekim yardımcısı olarak görev yaptım. Halen Amatem ve 16. Psikiyatri Kliniğinde sosyal hizmet uzmanı olarak kamu görevime devam etmekteyim.

2001 yılından 2006 yılları arasında Çare-Der de Aile Rehberlik ekibiyle Türkiye'nin ilk ve tek canlı video bağlantılı Aile Terapisi Klinik Çalışma, Eğitim ve Süpervizyonu Stephan Bray ve İrem Bray ile başladım. 2006 yılından beri Kurt Heillborn süpervizyon çalışmalarını aktif olarak sürdürüyorum. Ayrıca Abdülkadir Özbek Enstitüsü Grup Psikoterapileri Derneği ile psiko drama grup eğitimleri, Prof. Dr. Nossrat Peseschkian Terapi Eğitimi, Odet Neva Eşlerle Grup Psikoterapi Çalışması ve Prof. Dr. Hüsamettin Aslan Sosyal Bilimler Atölyesine katıldım. Bezmialem Vakıf Üniversitesi sürekli eğitim merkezi tarafından organize edilen Aile Danışmanlığı programında eğitimci olarak, aile terapileri alanında hakemli dergilerde iki makalemin yayınlanması yanı sıra aile ruh sağlığı ile ilgili basılmış 3 adet kitabım ile ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulmuş bildirimlerim bulunmaktadır.

İstanbul Aile Araştırmaları, Eğitimi ve Danışmanlığı Derneği ve faaliyetlerinde bize bahsedebilir misiniz?

İstanbul Aile Araştırmaları Eğitimi ve Danışmanlığı Derneği kısa adı Aileler Ekim-2011 tarihinde İstanbul Haseki'de "**Sağlıklı Aile Verimli Dünya**" sloganıyla kuruldu. Derneğimiz Özel Eğitim Uzmanı, Sosyolog, Psikolojik Danışman, İlahiyatçı, Doktor, Psikolog, Avukat, Eğitimci ve Sosyal Hizmet Uzmanından oluşan ailelere yönelik hizmetlerde görevli 17 profesyonelin bir araya gelmesi ile kurulmuştur. Derneğimiz temel amacı; Toplumumuzda sağlıklı, mutlu ve eğitilmiş aileler oluşmasına eşler arası ilişkiler, ebeveynlerin çocukları ve toplumla ilişkilerini geliştirmeleriyle kent yaşantısına uyumlu bir yaşam sürdürmelerine katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla kuruluşundan hemen sonra "**Salı 18.00 AİLE-DER Seminerleri**" başlığı altında Aralık 2011 ve 2014 Mayıs ayına dönemlik programlar düzenledik. Seminerlerimizde aile ruh sağlığı alanında çalışan farklı disiplinlerden yirmi uzman ve akademisyen eğitimci olarak görev almıştır. Seminerlerimize beş yüzün üzerinde farklı disiplinlerden meslek mensupları, öğrenciler ve aileler katılmıştır. Katılımcılara belge verilmiştir. Bu seminer programlarıyla derneğimiz aile ruh sağlığı alanı, uygulamayla ilgili farklı disiplinlerden öğrenci ve meslek mensuplarının gelişimlerine katkı sunmak, alanla ilgili mesleki bilgi ve tecrübeyi paylaşmak, eğitimci olarak akademisyenler yanı sıra sahada mesleki çalışmalarını sürdüren uzmanların mesleki tecrübelerini aktarma imkânı oluşturmak hedeflenmiştir.

Türkiye de aile değerlerini ele alacak olursak sizce geçmişten günümüze neler değişti?

Ülkemizde hızlı toplumsal değişim yaşanıyor. Halen az gelişmiş bölgelerden gelişmiş bölgeler yoğun göç almaya devam ediyor. Ayrıca üretim ve kitle iletişim araçlarında meydana gelen değişimle birlikte aile yapısı, kadın ve erkek arasında rol paylaşımı ile ebeveynlerin çocuklarıyla iletişimi geçmişten günümüze hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Meydana gelen

değişimle toplumlar arası etkileşim artmış, geleneksel ve geniş aile yerini modern ve çekirdek aileye bırakmıştır. Kadın, çalışma yaşamına aktif katılmıştır. Eğitim düzeyi, meslekler, ekonomi ve kitle iletişim araçları aile değerlerini ve ilişkilerini belirleyici konuma gelmiştir. Aile içi ilişkileri çok yönlü ve boyutlu ele alma gereği ortaya çıkmıştır.

Sizce, değişen bu değerler aile içi ilişkileri nasıl etkiledi?

Her değişim kriz faktörüdür. Kriz normal bir süreçtir. Eğer yönetilemezse çatışma ortaya çıkar. Günümüzde aile içi çatışmalar, değişimin getirdiği krizin sonucudur. Kadının eğitim düzeyinin yükselmesi, meslek sahibi olması evlendikten sonra eşler arası rol paylaşımını etkilemiş eğer erkek bu değişime uygun sorumluluk almakta zorlanıyor ise eşler arası uyum ve güç çatışması artmıştır. Yapılan araştırmalara göre, evliliklerin ilk beş yılında %40 oranında boşanmaların görülüyor olması, ailenin ilk evresinde çiftlerin ilişkilerinde meydana gelen değişimi yönetmede, krizi çözmede yeterli düzeyde bilgi ve tecrübeye sahip olmadıklarını gösteriyor. Eşler arası uyum sorunları yaşayan çiftler, ailenin çocukluk ve ergenlik evrelerinde çocuklarıyla iletişim güçlükleri yaşamayı sürdürüyorlar.

Büyük şehirlerdeki ailelerin genel sorunları nelerdir?

Büyük şehirlerde göç olgusu, aile ilişkileri etkilemektedir. Şehirlerde kentleşme konut, sağlıklı barınma, iş ve çocuğun eğitim gibi konular aile yapısında sorun kaynağı oluşturur. Özellikle çocuk ihmali, istismarı ve çalışan çocuklar ile son yıllarda artan önce sokak çocukları olgusu olarak ortaya çıkan daha sonra madde bağımlılığı hızla çocuklar arasında yaygınlaşmasına dikkat çekmek istiyorum. Yapılan araştırmalara madde kullanımını 11 yaşına düştüğünü hesaba katarsak, kentleşme olgusu beraberinde sosyal sorunlarda artış hızına yol açmıştır.

Ailelerin en çok şikâyetçi oldukları sorunlar nelerdir?

Eşler arası ve ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim, uyum ve davranış sorunlarını sıralayabiliriz. Bu sorunlar, birbirinden farklı güçlükler olarak kliniklere yansır. Çocuk eğitim döneminde dikkat, konsantrasyon ve öğrenme güçlükleri, arkadaşları ve öğretmenleriyle iletişim sorunları, derslerinde başarısızlık ve eğitime devamsızlık, ebeveynleriyle uyum sorunları neticesinde psikolojik yardım için kliniklere başvurulur. Yetişkinler ise bireysel ve evliyse eşler arası uyum ve davranış sorunları için kliniklere başvurur.

Sizce, aile içi ilişkileri en çok etkileyen unsur hangisidir ve ailelere bu konuda tavsiyeleriniz nelerdir?

Ailenin ilk yaşam evresi olan evlilik, bu evrede çiftler arası uyum ve bütünleşme ailenin geleceğini belirleyen en kritik dönemi içerir. Çiftler sevgiyle ve saygıyla aralarında bağ oluşturursa hem kendi aralarında hem de çocukları dünyaya geldikten sonra uyum içinde yaşamsal sorumlulukları yerine getirirler. Böylece sağlıklı aile içi iletişim ile geleceğe güvenle bakarlar. Aile içi ilişkilerde güven duygusu egemen olur.

İşte aile içi sorunları etkileyen en önemli unsur eşlerin hatalı iletişim tutumları nedeniyle aralarında sevi ve saygının zedelenmesi, güven duygusunun sarsılması, aile içi ilişkilerde kaygı, endişe, ön yargı ve korkular egemen olmasıdır.

Aile içinde üyeler, özellikle eşler birbirlerinin farklı özelliklerinin farkında olarak, birbirlerini tanıma ve anlama çabası içinde iletişime yön vermeliler. Birlikteliği ve bütünlüğü zedeleyen etiketleyen, damgalayan ve suçlayıcı iletişimden kaçınmalılar. İletişim becerisi, eğitimle ve danışmanlıkla gelişir. Evlilik ilişkisinin yönetiminde çiftlere, eğitim ve danışmanlık desteğini sorun ortaya çıkmadan kişisel gelişimlerinin gereği olarak almalarını tavsiye ederim.

Peki, aile danışmanlığının işlevleri hakkında bilgi verirmisiniz?

Aile danışmanlığı yeni gelişmekte olan bir uygulama alanı, V. Aile Şura üyesi olarak yer aldığım terapi komisyonu aile danışmanlığını, “iç görü ve farkındalık kazandırma, yeniden yapılandırma ve geliştirme işlevleri bulunmaktadır. Bu bağlamda aile danışmanlığı; sağlıklı bir iletişim ortamının yaratılması için tüm aile bireylerine yapılan psikolojik yardım hizmetidir. Ailenin yapısal, işlevsel ve gelişimsel özellikleri bakımından aile içi ve çevre ilişkilerinde karşılaştığı psiko-sosyal işlevsellikle ilgili sorunların çözümüne yönelik uzmanlık gerektiren hizmetler bütünü” olarak tanımlamıştık.

Aile danışmanlığının en önemli işlevi, koruyucu ve önleyici aile ruh sağlığı alanında sorun ortaya çıkmadan aile kurumunu destekleyici hizmetleri içermesidir. Elbette aile danışmanı aile içi iletişim sorunlarının çözümünde eşlere ve aile üyelerine danışmanlık eder. Ailenin iletişim kalitesinin gelişiminde önemli rol oynar.

Genç Psikologlar hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Günümüzde psikoloji biliminin önemi, psikoloji mesleğine ilgi gittikçe artmaktadır. Bu durum sağlıklı toplumun gelişimi adına sevindiricidir. Özellikle toplumsal değişim ve paralelinde artan sosyal sorunların çözümünde psikologlara ihtiyacı arttırmıştır. Psikologlar mesleki gelişimlerine önem vermeleri, bireylerin artan danışmanlık taleplerini verimli karşılamının önemini vurgulamak isterim. Verimli çalışma, sürekli gelişimi beraberinde getirir. Mesleki eğitimlerini, sürekli ve sürdürebilir kılmalarını vurgulamak isterim.

Aile danışmanı olmak isteyen öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir acaba?

Aile yapısı hızla değişiyor. Değişime paralel yaşanan sorunların çözümünde, danışmanlık hizmetine ailelerin talebinde hızla artış gözlüyorum. Günümüzde ailelere yönelik danışmanlık hizmetleri uzmanlık isteyen bir alana dönüşüyor.

Psikologların lisansüstü eğitim sonrası aile danışmanlığı eğitimi almaları ve aile danışmanı olarak bu talebi karşılamaları mesleki gelişimlerini olumlu etkileyebileceğini söyleyebilirim. Bana bu fırsatı verdiğiniz için ben, sizlere teşekkür eder. Genç Psikologlar Derneğine başarılı çalışmalara imza atmasını temenni ederim.

Zamanınız ve bilgilendirmeleriniz için çok teşekkür ederiz.

Genç Psikologlar Derneği
Temsilci: Arzum ONAR
Emine SATILMIŞ